

cigánykereket is hányt egy ízben, ami operaénekeseknél elég ritka-furcsa látvány). *Berdál* Valéria Djulája a népmeséből valóságga ébredt törekeny Juliska, *Karikó* Terézé energikusabb, dinamikusabb karakter. *Sinkó* György (Marko) vaskos faragatlanságában is melegszívű gazda, *Gregor* József öreg házsártos. *Ivánka* Irén hiszékeny falusi tenyeres-talpas gazdasszony, *Lengyel* Ildikó valamivel színtelenebb. *Szabady* István kiszolgált, szakmába vénült malomlakó, *Gyimesi* Kálmán életvidám molnárlegény. A kóló ötletes koreográfiája *Imre* Zoltán dicséri, a szerűskert, malom és vásártér hangulatos látványát kitérő színpadkép *Székely* László díszletei. A harsány színeket ízléssel elegyítő jelmezek jugoszláv vendégművésznő: *Radojević* Radmila tervei.

N.

AZ ORFEO SZEGEDEN

1607. február 24-én csendült fel Vincenzo Gonzaga mantuai herceg udvarában Alessandro Striggio és Claudio Monteverdi dramma per musicaja, az Orfeo. Monteverdi ezzel egy csapásra központjába került annak a zenei forradalomnak, ami — néhány zsenge próbálkozásból indulva, melyek szerzői inkább a műfaj elméletének kidolgozásában jeleskedtek, irányelvet, ars poetica szabtak pályafutásának — megteremtette az operát. A mantuai herceg muzsikusának gazdája felkérésére írt favola pastorale-ja — első színpadkísérlet, s mindjárt zajos csatanyerés is. Az opera eszméje csak alig előbb született. Battista Guarini pásztorjátéka, a Pastor Fido, és melyből a firenzei camerata bölcselkedő zenészei, Caccini, Peri, Galilei, Rinuccini spekuláltak ki az édes új stílust, a stile rappresentativót; a verses beszéd dallamos recitálását jelölte meg a zenés játékok reneszánsz formájaként. A szó uralkodója a muzsikán, a komponista számára egyetlen fundamentum az igazság. Így foglalnak állást, vétóznak minden más kööttséget a camerata kör paragrafusai. S ennek szellemében kerül színre a firenzei Pittipalotában 1600 októberében Rinuccini—Peri Euridice-je, mely témából és zenélesi módszerekből alig hét esztendő múltán nőtt ki az Orfeo, a musica moderna zseniális alakjának, Monteverdinek ariózus hangja, bő zenekari tablóval megtöltött zenedrámája, az opera.

Az Orfeo barokk műfaj, reneszánsz zenei köntösben. A kettősség éppoly dialektikus egysége, mint maga az „opera”: zenei műfaj, színházi köntösben. Monteverdi orchestere meglepően modern, a camerata muzsikusainak sovány, vérszegény zenekari hangzása mellett tömör, dús, erőteljes, drámai. Zenei anyagát különféle situációkat dramaturgiailag ábrázoló ritornellek, feszültséget feloldó közjátékok: szimfóniák és görög tragédiák mintáira emlékeztető kórusok szövik át. Témája az antik mítosz, Orpheus szerelmének története, tragédiája és apoteozisa.

Mivel az eredeti befejezés elveszett, a Szegedi Zeneművészeti Szakiskola hangversenytermében március 22-én ünnepi koncerten bemutatott operához Vántus István állított össze zenekari befejezést. G. F. Malipiero zongorakivonata alapján ugyanő hangszerelte és vezényelte a művet, így orozslánrészt vállalt a kivételes értékű szegedi előadás sikeréből. Zenekarának összeállításában korhűségre törekedett, s ízléses válogatással, nem kevés ötlettel reneszánsz-barokk hangulatú orchestert tudott összeállítani. Monteverdi születésének 400. évfordulójára emlékezve a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zene- és Énektanárképző Szak Szegedi Tagozata, valamint a Szegedi Zeneművészeti Szakiskola tanárai, növendékei reprezentatív oratóriumszerű előadáson mutatták be a zeneirodalom első operáját a szegedi közönségnek. Az eredeti olasz szöveggel éneklő szólisták közül Joó Csilla művész-tanárnő stílusista, mély emberi értelmet kereső deklamációval jellemezte Orpheust (a korban tenorfekvésű szerepet eunuchok énekeltek, így ma női hanggal lehet megoldani). A Remény és a Pásztor szólamát a kitűnő adottságokkal rendelkező Gavlik Erzsébet, Eurydiket Solymos Györgyi formálta — szép tónussal.

Tetszett még Kutas Ádám férfias Charonja, Vámosy Éva muzikálisan megoldott Persephoneja, valamint Maday Enikő (Hírnőknő), Nagy Erzsébet (Nymphá) és Kókényi József (Prolog, Hades, Egy lélek). A főiskolai tagozat és a szakiskola hallgatóiból alakult ének-zenekar szinte végig korrekt biztonsággal, dicséretesen lelkes ambícióval muzsikált, rászolgált a méltán nagy érdeklődésre, hálás közönségének tapsaira.

(—án)